

Plenarinio posėdžio dokumentas

A9-0077/2024/err01

12.3.2024

ADDENDUM

pranešimas

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių, papildančių prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą
(COM(2024)0050 – C9-0021/2024 – 2024/0028(COD))

Tarptautinės prekybos komitetas

Pranešėja: Sandra Kalnietė
A9-0077/2024

EP pozicijos projektas, Parlamento ir Tarybos tarnyboms atlikus galutinę teksto teisinę ir lingvistinę peržiūrą, išdėstomas taip:

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/...

... m. ... d.

**dėl laikinų prekybos liberalizavimopriemonių, papildančių prekybos lengvatas,
taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos
bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,

¹ 2024 m. d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarime² (toliau – Asociacijos susitarimas) nustatytas Sąjungos ir Ukrainos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu 2014/668/ES³, Asociacijos susitarimo IV antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, buvo laikinai taikoma nuo 2016 m. sausio 1 d. ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- (2) Asociacijos susitarimu reiškiamas Asociacijos susitarimo šalių (toliau – Šalys) noras plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti santykius, lengvinti ir pasiekti laipsnišką ekonominę integraciją, ir tai daryti laikantis teisių ir įsipareigojimų, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje;

² OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

³ 2014 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2014/668/ES dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo, kiek tai susiję su jo III antraštine dalimi (išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius), IV, V, VI bei VII antraštinėmis dalimis ir susijusiais priedais bei protokolais (OL L 278, 2014 9 20, p. 1).

- (3) Asociacijos susitarimo 25 straipsnyje numatyta laipsniškai sukurti Šalių tarpusavio laisvosios prekybos erdvę, remiantis 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1994) XXIV straipsniu. Tuo tikslu Asociacijos susitarimo 29 straipsnyje numatyta laipsniškai naikinti muitus pagal jame pateiktus tvarkaraščius ir taip pat numatyta galimybė šį panaikinimą paspartinti ir išplėsti jo taikymo sritį;
- (4) 2022 m. vasario 24 d. Rusijos pradėtas neišprovokuotas ir nemotyvuotas agresijos karas prieš Ukrainą smarkiai sumažino Ukrainos galimybes prekiauti su kitomis pasaulio šalimis, be kita ko, todėl, kad sunaikinti gamybos pajėgumai ir prarasta didelė transporto maršrutų dalis, pavyzdžiui, dėl prieigos prie Juodosios jūros apribojimo ir neapibrėžtumo. Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis ir siekiant sušvelninti neigiamą ekonominį Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį, būtina sparčiau plėtoti glaudesnius Sąjungos ir Ukrainos ekonominius santykius, kad Ukrainos valdžios institucijoms ir gyventojams būtų teikiama nuolatinė parama. Todėl būtina ir tikslinga toliau skatinti prekybos srautus ir taikyti lengvatas – prekybos liberalizavimo priemonės – visiems produktams, atsižvelgiant į siekį greičiau naikinti Sąjungos ir Ukrainos tarpusavio prekybai taikomus muitus;

- (5) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 207 straipsnio 1 dalį bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus;
- (6) 2024 m. birželio 5 d. nustoja galioti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1077⁴;
- (7) šiuo reglamentu nustatomos laikinos prekybos liberalizavimo priemonės turėtų būti tokios: i) sustabdomas įvežimo kainų sistemos taikymas vaisiams ir daržovėms; ii) sustabdomas tarifinių kvotų ir importo muitų taikymas ir iii) laikinai sustabdomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/478⁵ V skyriaus ir 24 straipsnio taikymas. Taikydama tas priemones Sąjunga faktiškai laikinai teiks deramą ekonominę ir finansinę paramą Ukrainai ir paveiktiems ekonominės veiklos vykdytojams;

⁴ 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1077 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatą, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą (OL L 144, 2023 6 5, p. 1).

⁵ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

- 8) siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, šiuo reglamentu nustatomos lengvatinės priemonės turėtų priklausyti nuo to, ar Ukraina laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Ukrainos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime;
- 9) šiuo reglamentu nustatytos lengvatinės priemonės taip pat turėtų būti taikomos su sąlyga, kad Ukraina nenustatys naujų muitų ar jiems lygiaverčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio priemonių, nedidins galiojančių muitų ar mokesčių arba nenustatys jokių kitų prekybos su Sąjunga apribojimų, nebent tai aiškiai pateisinama Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą aplinkybėmis;

- (10) šiuo reglamentu nustatytos lengvatinės priemonės taip pat turėtų būti taikomos su sąlyga, kad Ukraina ir toliau laikysis Asociacijos susitarimo bendrųjų principų. Šiuo atžvilgiu Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyta, kad, be kita ko, pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, skatinimas laikytis suvereniteto ir teritorinio vientisumo, sienų neliečiamumo ir nepriklausomybės principų, taip pat veiksmai, nukreipti prieš masinio naikinimo ginklus, susijusias medžiagas ir jų siuntimo į taikinį priemones, yra esminiai Asociacijos susitarimo elementai. Be to, Asociacijos susitarimo 3 straipsnyje nurodoma, kad teisinės valstybės ir gero valdymo principų laikymasis, kova su korupcija, kova su įvairaus pavidalo tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo skatinimas yra svarbiausia stiprinant Šalių tarpusavio santykius;

- (11) atsižvelgiant į Komisijos vertinimą, atliekamą vykdant reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną ir pradėtą gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva būtina numatyti galimybę imtis visų būtinų priemonių dėl visų į šio reglamento taikymo sritį patenkančių produktų, kurie neigiamai veikia Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinką, importo. Paukštienos, kiaušinių ir cukraus rinkose susidarė ypač nesaugi padėtis, kuri gali pakenkti Sąjungos žemės ūkio gamintojams, jei importas iš Ukrainos padidėtų. Tikslinga nustatyti automatinę apsaugos priemonę, taikomą kiaušiniams, paukštienai ir cukraus produktams, kuri aktyvuojama, jei pagal šį reglamentą importuojami kiekiai viršija 2022 m. ir 2023 m. importuoto kiekio aritmetinį vidurkį;

- (12) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai laikinai sustabdyti 1 straipsnio 1 dalyje numatytą lengvatinių priemonių taikymą, jei nebesilaikoma teisės naudotis tomis lengvatinėmis priemonėmis sąlygų, ir nustatyti apsaugos priemonės tais atvejais, kai importas pagal šį reglamentą daro neigiamą poveikį panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁶. Priimant laikinąsias apsaugos priemones turėtų būti taikoma patariamoji procedūra, atsižvelgiant į tų priemonių poveikį ir pobūdį bei logišką seką galutinių apsaugos priemonių priėmimo atžvilgiu;
- (13) išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, kuri yra Asociacijos susitarimo sudėtinė dalis, įgyvendinimo metinė ataskaita, rengiama Komisijos, turėtų apimti išsamų šiuo reglamentu nustatomų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą;

⁶ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (14) atsižvelgiant į skubą, susijusią su situacija, sukelta Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, tikslinga taikyti prie ES sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje numatyto aštuonių savaičių laikotarpio išimtį;
- (15) atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. birželio 5 d. nustoja galioti Reglamentas (ES) 2023/1077, šis reglamentas turėtų įsigalioti 2024 m. birželio 6 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Prekybos liberalizavimo priemonės

1. Nustatomos šios lengvatinės priemonės:
 - a) įvežimo kainų sistemos taikymas sustabdomas tiems produktams, kuriems ji taikoma pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą. Tų produktų importui netaikomi jokie muitai;
 - b) sustabdomas visų pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą nustatytų tarifinių kvotų taikymas ir produktus, kuriems tos kvotos taikomos, leidžiama importuoti į Sąjungą iš Ukrainos netaikant jokių muitų.
2. Reglamento (ES) 2015/478 V skyriaus ir 24 straipsnio taikymas importuojamiems Ukrainos kilmės produktams laikinai sustabdomas.

2 straipsnis

Sąlygos, kuriomis suteikiama teisė į lengvatinių priemonių taikymą

1 straipsnio 1 dalyje numatytų lengvatinių priemonių taikymui nustatomos šios sąlygos:

- a) Ukraina laikosi produktų kilmės taisyklių ir su jomis susijusių procedūrų, numatytų Asociacijos susitarime;
- b) Ukraina nenustato naujų muitų arba jiems lygiavertio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiavertio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, arba nepadidina galiojančių muitų arba mokesčių, arba nenustato jokių kitų apribojimų prekybai su Sąjunga, įskaitant diskriminacines vidaus administracines priemones, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis, ir
- c) Ukraina gerbia demokratijos principus, žmogaus teises ir pagrindinės laisves bei teisinės valstybės principą, taip pat nuolat deda ilgalaikes pastangas kovoti su korupcija ir neteisėta veikla, kaip numatyta Asociacijos susitarimo 2, 3 ir 22 straipsniuose.

3 straipsnis
Laikinas sustabdymas

1. Jei Komisija nustato, kad yra užtektinai įrodymų, jog Ukraina nesilaiko 2 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji gali, priimdama įgyvendinimo aktą, visiškai ar iš dalies sustabdyti 1 straipsnio 1 dalyje numatytų lengvatinių priemonių taikymą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybė narė paprašo Komisijos sustabdyti bet kurios lengvatinės priemonės taikymą, remdamasi tuo, kad Ukraina nesilaiko 2 straipsnio b punkte nustatytų sąlygų, Komisija per keturis mėnesius nuo tokio prašymo pateikia pagrįstą nuomonę dėl pareiškimo, kad Ukraina nesilaiko sąlygų, pagrįstumo. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad pareiškimas yra pagrįstas, ji inicijuoja šio straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą.

4 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Jei Ukrainos kilmės produktas, kuriam taikoma 1 straipsnio 1 dalis, importuojamas tokiomis sąlygomis, kurios daro neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai, Komisija įgyvendinimo aktu gali nustatyti bet kokią būtiną priemonę. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tokia priemonė gali būti taikoma tol, kol tai būtina siekiant neutralizuoti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai.

2. Komisija vykdo reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną atsižvelgdama į informaciją apie produktų, kuriems taikomos prekybos liberalizavimo priemonės pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą, eksportą, importą, kainas Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkoje ir gamybą Sąjungoje.

Komisija, pradedant nuo ...[šio reglamento įsigaliojimo diena], kas du mėnesius informuoja valstybes nares apie reguliarios stebėsenos rezultatus.

3. Komisija atlieka padėties Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkoje vertinimą, siekdama nustatyti priemones pagal 1 dalį. Tas vertinimas turi būti pradėtas:
 - a) gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą, kuriame pateikiama pakankamai *prima facie* įrodymų, kuriuos ta valstybė narė pagrįstai turi pagal 4 dalį, apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą, arba
 - b) savo iniciatyva, kai Komisijai tampa akivaizdu, kad esama pakankamai *prima facie* įrodymų apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą.

Pirmoje pastraipoje nurodytas vertinimas turi būti baigtas per keturis mėnesius nuo jo pradžios.

4. Atlikdama vertinimą pagal 3 dalį, Komisija atsižvelgia į visus susijusius rinkos pokyčius, įskaitant atitinkamo importo poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkos padėčiai. To vertinimo metu atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

- a) atitinkamo produkto importo iš Ukrainos didėjimo tempą ir apimtį absoliučiąja bei santykinė vertėmis;
- b) atitinkamo importo poveikį gamybai ir kainoms Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkoje, kartu atsižvelgiant į importo iš kitų šaltinių raidą.

Pirmoje pastraipoje nurodytas veiksnių sąrašas nėra baigtinis ir galima atsižvelgti ir į kitus svarbius veiksnius.

5. Kritinėmis aplinkybėmis, kai delsiant būtų padaryta sunkiai atitaisoma žala, Komisija įgyvendinimo aktu gali laikinai nustatyti bet kokią būtiną priemonę. Tokia priemonė gali būti nustatyta tik tinkamai pagrįstu valstybės narės prašymu pagal šio straipsnio 3 dalies a punktą ir priimama per 21 dieną nuo prašymo gavimo. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 4 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Laikinoji apsaugos priemonė taikoma ne ilgiau kaip 120 dienų.
6. Jei atlikusi 3 dalyje nurodytą vertinimą Komisija mano, kad buvo daromas neigiamas poveikis Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai, ir ketina nustatyti galutinę priemonę pagal 1 dalį, ji *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą apie nustatomą tokią priemonę. Pranešime pateikiama vertinimo pagrindinių rezultatų suvestinė ir nurodomas laikotarpis, per kurį suinteresuotosios šalys gali pateikti savo nuomonę raštu. Tas laikotarpis negali būti ilgesnis nei 10 dienų nuo pranešimo paskelbimo dienos.

7. Jei 2024 m. birželio 6 d. – gruodžio 31 d. laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. bendra kiaušinių, paukštienos arba cukraus importo apimtis pasiekia atitinkamą 2022 m. ir 2023 m. užregistruotų importo apimčių aritmetinį vidurkį, Komisija, per 21 dieną informavusi pagal Reglamento (ES) 2015/478 3 straipsnio 1 dalį įsteigtą Apsaugos priemonių komitetą (toliau – Apsaugos priemonių komitetas):
- a) iki 2024 m. gruodžio 31 d. tam produktui vėl taiko atitinkamą tarifinę kvotą, kurios taikymas sustabdytas pagal šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies b punktą, ir
 - b) nuo 2025 m. sausio 1 d. nustato arba tarifinę kvotą, lygią penkioms dvyliktosioms to aritmetinio vidurkio, arba atitinkamą tarifinę kvotą, kurios taikymas sustabdytas pagal šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies b punktą, pasirinkdama tą, kuri iš šių verčių yra didesnė.

Jei 2025 m. sausio 1 d. – birželio 5 d. laikotarpiu nuo 2025 m. sausio 1 d. bendra kiaušinių, paukštienos arba cukraus importo apimtis pasiekia penkis dvyliktąsias atitinkamo 2022 m. ir 2023 m. importo apimčių aritmetinio vidurkio, Komisija, per 21 dieną ir informavusi Apsaugos priemonių komitetą, tam produktui vėl taiko atitinkamą tarifinę kvotą, kurios taikymas sustabdytas pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą.

Šioje dalyje terminai „kiaušiniai“, „paukštiena“ ir „cukrus“ reiškia visus produktus, kuriems taikomos Asociacijos susitarimo I-A priedo priedėlyje nurodytos tarifinės kvotos, atitinkamai taikomos kiaušiniams ir albuminams, paukštienai ir paukštienos gaminiams bei cukrui, o aritmetinis vidurkis apskaičiuojamas 2022 m. ir 2023 m. importo apimčių sumą padalinus iš dviejų.

8. Jei Komisija pagal 1, 5 arba 7 dalį nustato priemonę, kuria vėl nustatoma tarifinė kvota, kurios taikymas sustabdytas pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą, administruojant tą tarifinę kvotą atsižvelgiama į kalendoriniais metais, kuriais Komisija nustato tą priemonę, importuotą kiekį.

5 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013⁷ 285 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 3 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

⁷ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

2. Komisijai padeda Apsaugos priemonių komitetas, kiek tai susiję su šio reglamento 4 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

6 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimas

Komisijos rengiama išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės įgyvendinimo metinė ataskaita apima išsamų šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir, prireikus, tų priemonių socialinio poveikio Ukrainoje ir Sąjungoje vertinimą. Informacija apie produktų importą pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą skelbiama Komisijos interneto svetainėje ir kas mėnesį atnaujinama.

7 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2024 m. birželio 6 d.

Šis reglamentas taikomas iki 2025 m. birželio 5 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas /Pirmininkė

(Taikoma teksto variantams visomis kalbomis.)